

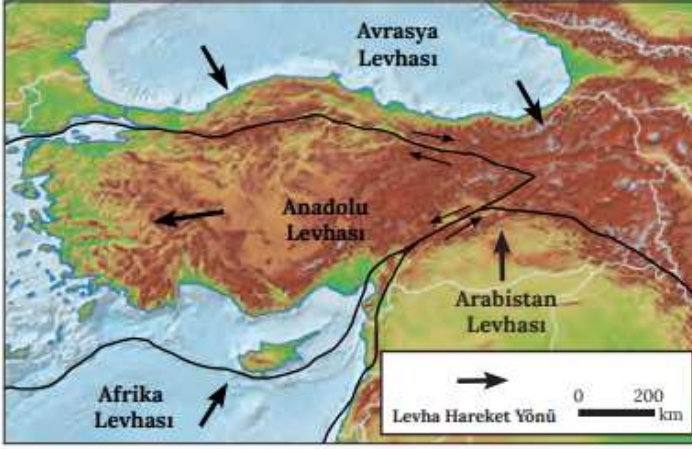
Adı:
Soyadı:
Sınıfı:
NO:

ÜSKÜDAR AHMET KELEŞOĞLU ANADOLU LİSESİ
2019 - 2020 EĞİTİM – ÖĞRETİM YILI
10.SINIFLAR COĞRAFYA DERSİ I.DÖNEM I.YAZILI
CEVAP ANAHTARI

PUAN

S1. Aşağıdaki haritadan da yararlanarak, Türkiye’de tektonik depremlerin yaşanmasının nedenini açıklayınız? **5 P**

Anadolu Levhası, güneyinden gelen Afrika ve Arabistan levhaları ile kuzeyindeki Avrasya levhası arasında sıkışmaktadır. Bu sıkışma sonucunda biriken enerji fay hatlarımızda yeni kırılmalara yol açar. Bu da Türkiye’de depremlerin yaşanmasına neden olur. **5 P**

S2. Dünya’nın oluşumundan itibaren meydana gelen olaylar ve bu olaylar arasındaki ilişki, kronolojik bir sistemle jeolojik zaman cetveli adı verilen tablo ile gösterilir

Bu cetvelde, jeolojik zamanların ayrılması hangi esaslara göre yapılmaktadır? 6 P

1. **Önemli yer yüzü şekillerinin oluşumu. 2 P**
2. **Belirli canlı türlerinin ortaya çıkması ya da yok olması. 2 P**
3. **İklim değişimleri. 2 P**

S3. Tabloda verilen olay ya da olguların, hangi jeolojik zamanda gerçekleştiğini (örnekteki gibi) yazınız. **5 P**

Olay – Olgu	Jeolojik Zaman
Taşkömürü yataklarının oluşması.	Paleozoyik (1. Zaman)
Alp orojenezinin yaşanması.	Tersiyer (3. zaman) 1 P
Hayatın başlaması (bakteri ve algler).	Prekambriyen 1 P
İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nın oluşması	Kuvaterner (4.zaman) 1 P
Dinozorların bu zamanın en önemli canlıları olması	Mesozoyik (2.zaman) 1 P
İlk insanın ortaya çıkışı.	Kuvaterner (4.zaman) 1 P

S4. **Volkanizma nedir? 6 P**

Mantodaki mağmanın, yer kabuğunun kırık ve zayıf kesimlerinden yer yüzüne doğru hareket etmesidir. **2 P**

İç volkanizma ile oluşan şekillerin isimlerini yazınız.

Lakolit, **1 P** Sill, **1 P** Dayk, **1 P** Batolit **1 P**

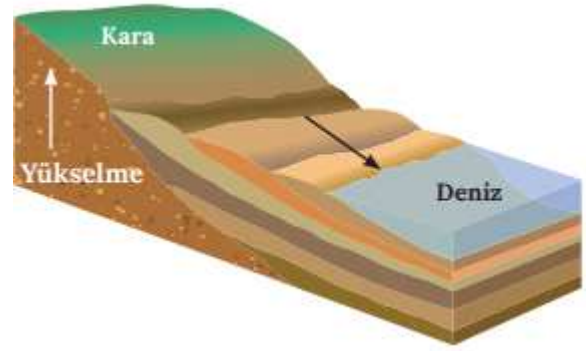
S4. **Kayaç nedir? Tanımlayınız. 10 P**

Bir ya da birkaç mineralden oluşan katı cisimlere kayaç (taş) denir. **4 P**

Tarih boyunca kayaçlar hangi amaçlarla kullanılmıştır? Yazınız.

- **Mesken yapımı, 2 P**
- **Süs eşyası, 2 P**
- **Av aletleri, 1 P**
- **Tahıl öğütmek 1 P** vb

S5. Aşağıdaki görselde, izostatik dengenin bozulmasına bağlı olarak “epirojenez” yaşanan bir bölge gösterilmiştir. **10 P**

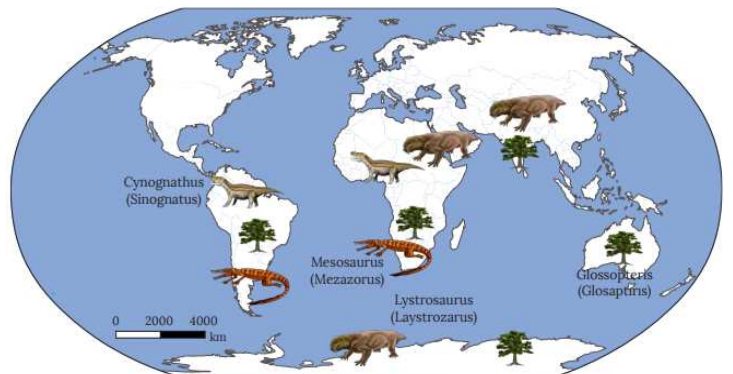
a) Deniz sularının çekilmesine ne ad verilir?

- **Regresyon 4 P** adı verilir.

b) Kara parçası hangi nedenlerden dolayı yükselmiş olabilir?

- 1) **Kara parçası üzerindeki buzulun erimesi. 3 P**
- 2) **Kara parçasının aşınması. 3 P**

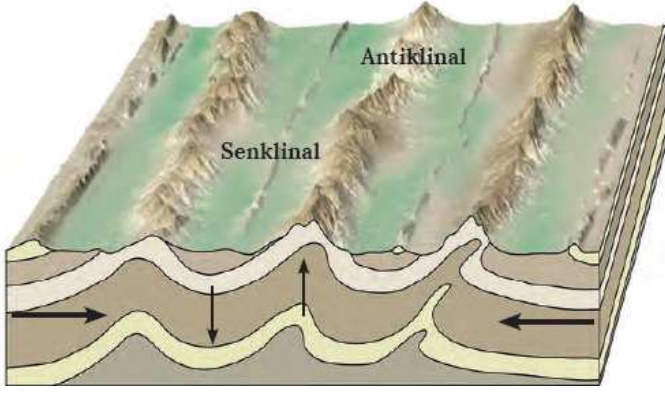
S5. Aşağıdaki haritada bazı canlı türlerine ait fosillerin bulunduğu yerler gösterilmiştir.

Aralarında binlerce kilometre uzaklık bulunan kıtalarda aynı fosil örneklerinin bulunması nasıl açıklanabilir? **8 P**

Daha önceki jeolojik zamanlarda, Dünya’da tek bir kıta olduğu ve bu kıtanın (Pangea) zamanla parçalanarak ayrıldığı ile açıklanabilir. **8 P**

S6. Aşağıdaki görselden de yararlanarak Orojenik (kıvrım) dağların oluşumunu kısaca açıklayınız. 7 P

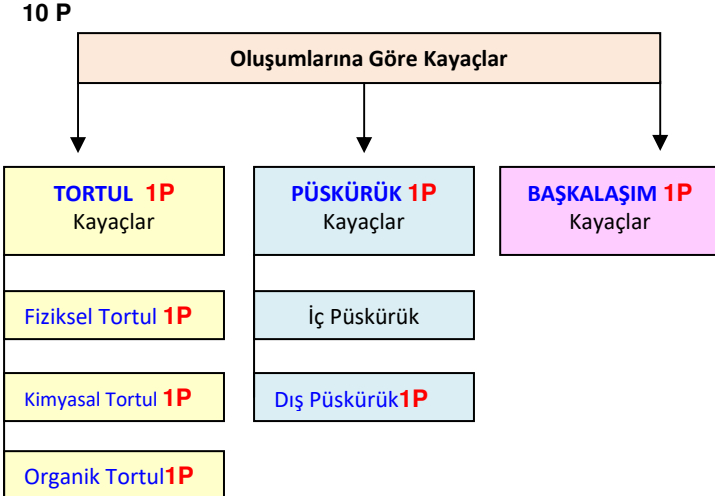

Deniz ve Okyanus tabanlarında oluşan esnek yapıdaki tortul tabakalar, levha (kıta) hareketleri sonucunda sıkışarak kıvrılırlar. Kıvrılarak yükselen kesim (antiklinal) Kıvrım Dağları haline gelir. 7 P

S7. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan bölümleri uygun ifadelerle doldurunuz. 10 P

- a) Mesozoyik'te (2. zaman), Türkiye'nin bulunduğu alan genel olarak **Tetis** Denizi'nin suları ile kaplıydı. 2 P
- b) Tor Topoğrafyası adı verilen yer şekli **Granit** kayacına bağlı olarak oluşur. 2 P
- c) Kömür oluşum bakımından **Organik** tortul kayalardandır. 2 P
- d) Volkan konilerinin tepe kısmındaki çukurluğa **Krater** adı verilir. 2 P
- e) Çöllerde en etkili olan dış kuvvet Rüzgarlar'dır. 2 P

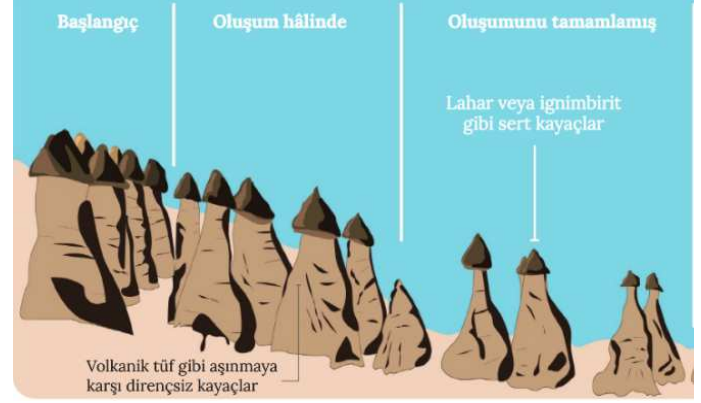
S8. Aşağıdaki şemayı kullanarak, kayaçları oluşumlarına göre sınıflandırınız. 10 P

- Kayaçları inceleyen bilim hangisidir?

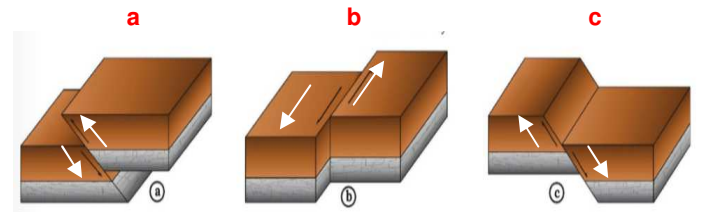
Litoloji 3 P

S9. Peribacalarının oluşumunu şekil çizerek açıklayınız. 7 P

Selinti (yağmur) suların sert kütleleri ve onun altındaki yumuşak tüfleri aşındıramayıp, açığa kalan tüfleri aşındırması sonucunda oluşan koni şeklindeki küçük tepeliklerdir. 7 P

S10. Aşağıdaki görsellerde fay türleri gösterilmiştir. 8 P

Hangi şekil hangi fay türünü göstermektedir? Yazınız.

a) **Ters Fay 2 P**

b) **Doğrultu Atımlı Fay 2 P**

c) **Normal Fay 2 P**

- Kuzey Anadolu fay hattı bu fay türlerinden hangisine örnek verilir? (**b**) 2 P

S11. Aşağıda numaralarla gösterilen kutularda çeşitli olaylar ve yeryüzü şekillerinin isimleri verilmiştir.

Bunların hangi kuvvetin etkisiyle oluştuğunu aşağıdaki harfleri kullanarak "örnekteki gibi" belirtiniz. 8 P

1. Himalaya Dağları'nın oluşumu. 1 P	2. Mantarkaya (şeytan masası) 1 P	3. Batolit, Lakolit, Sil ve Dayk. 1 P
A	E	C
4. <i>Yer kabuğunda kırılmalar meydana gelmesi</i> 1 P	5. Moren depolarının oluşması. 1 P	6. Deniz ilerlemesi 1 P
D	F	B
7. Erciyes Dağı'nın oluşumu. 1 P	8. Horst ve Graben 1 P	9. Hörgüç Kaya 1 P
C	A	F

A) Orojenez

B) Epirojenez

C) Volkanizma

D) Depremler

E) Rüzgarlar

F) Buzullar

NOT: Süre 40 dakikadır.

Başarılar dileriz.

İbrahim TAŞTEMİR

Hakan ULUTAŞ